

УДК 378.147:784

Т. М. Сіренко

ЩОДО ПИТАННЯ ЕМОЦІЙНОГО НАСТРОЮ У ПІДГОТОВЦІ СПІВАКІВ-ПОЧАТКІВЦІВ

Згідно Павловському вченню, в основі психічних явищ лежать фізіологічні закономірності діяльності нервової системи про те, що психічна діяльність – це вища нервова діяльність. Спів – явище, обумовлене всіма сторонами психічного життя людини. Інтерес до співу, бажання, потреба, схильність займатися вокалом зазвичай поєднані зі здібностями до музики, які, в свою чергу, пов'язані з розвитком музичного слуху, ритму, ладового почуття, тобто з розвитком слухових відчуттів. Спів на публіці, як і процес оволодіння вокалом, вимагає вольової напруги, певних рис характеру, без яких у роботі на сцені не обійтись.

Емоції – певний клас психічного стану, який виявляється у формі безпосереднього переживання. Для успіху співочої діяльності студента психологічні якості відіграють вирішальну роль. При хороших музичних здібностях, при волі, цілеспрямованості, «одержимості», студент з посереднім голосом часто досягає більшого успіху, ніж співак з відмінними вокальними даними, але з недоліками в психічному комплексі. В психології розглядають психічні процеси, підрозділяючи їх на емоційну, вольову та пізнавальну сфери.

Музику називають мовою почуттів, або емоцією. Існують певні напрямки розвитку емоційного настрою, такі як:

актуалізація позитивного емоційного стану (радість успіху, передчуття цікавої роботи, відкриття чогось нового);

створення умов для розвитку позитивного емоційного стану (акцентування уваги студента на вокальному процесі навчання, формування у студентів уявлення про емоційний процес, який супроводжує навчальну діяльність, застосування різноманітних емоційно не пов'язаних педагогічних засобів, що забезпечують позитивні емоційні переживання у вокальній діяльності).

Істотно важливою в музиці є довершеність емоційного настрою (гармонійний розвиток різних почуттів та емоцій, формування адекватної вокальної самооцінки, розвиток умінь розуміти емоційні стани і породжені ними наслідки, подолання надмірно емоційної напруги та хвилювання). Гарне виконання приносить співакові задоволення, надає радості. Виконавцю знайоме відчуття напруги, іноді страху перед виступом, почуття задоволення тощо. Адже описати словами почуття не так вже і просто, бо повніше про них говорить мова музики, де кожен звук, пауза, зміна гармонії достатньо передають емоційне переживання.

Якщо між студентом і педагогом у результаті занять виникають негативні емоції, то студент відчуває незручність у співі, бо не розуміє чого саме вимагає педагог, нервує або замикається, а педагог, у свою чергу, засмучується. Тому слід проводити заняття таким чином, щоб у студента завжди виникали позитивні емоції.

Проте надмірне хвилювання, збудження негативно позначається на співочу функцію. Відбуваються певні зміни у протіканні всіх нервових процесів у корі головного мозку, який розгальмовується, а рухи втрачають свою точність, і голос стає неслухняним, як це часто спостерігається на практиці (під час конкурсів, концертів).

Якщо під час репетицій у студента добре відпрацьований вокал, а на сцені він не в змозі подолати хвилювання, то результат може бути не найкращим. Тому завдання педагога – привести його у хороший настрій, підбадьорити й активізувати.

В співочій діяльності кожен співак по-різному переживає своє виконання. Для одних, концерт є активним стимулом для підняття емоційного стану, а для інших, навпаки. Навіть у складних ситуаціях співаки з сильною урівноваженою нервовою системою не відчувають негативних емоцій, тоді як співаки зі слабкою нервовою системою швидко втрачають віру в успіх. Людина в хорошому настрою відчуває бадьорість, прилив енергії, а млявість, занепад енергії веде до невдачі.

Кожна людина повинна бути господарем свого настрою. Адже спрямованість особистості виявляється активністю, емоційністю переживання. Тому голос співака є чудовим інструментом, щоб висловити його характер, морально вольові якості, його світобачення.

Зробимо висновок, що набуття навичок керування емоційним становищем виконавця є складовою частиною професійного навчання співаків-початківців. Запропоновані елементи впливу на емоційний стан виконавця можуть стати підґрунтям подальшого розвитку керованого емоційного ставлення до вокального матеріалу.

Список використаної літератури

- 1. Аспелунд Д. Л.** Развитие певца и его голоса / Д. Л. Аспелунд. – М. : Музгиз, 1952. – 190 с.
- 2. Андреев В.** Педагогика : учебн. курс для творческого саморазвития / В. Андреев. – Казань, 2000. – 170 с.
- 3. Дмитриев Л. И.** Основы вокальной методики / Л. И. Дмитриев. – М. : Музыка, 2007. – 398 с.
- 4. Юссон Р.** Певческий голос. Исследование основных физиологических и акустических явлений певческого голоса / Р. Юссон. – М. : Музыка, 1974. – 254 с.
- 5. Митина Л. М.** Психология профессионального развития учителя / Л. М. Митина. – М. : Флинта, 1998. – 200 с.

Сіренко Т. М. Щодо питання емоційного настрою у підготовці співаків-початківців

У статті розглядаються процеси формування емоційного настрою у співаків-початківців. Підкреслюється значення діяльності вокаліста-виконавця.

Ключові слова: емоції, настрой, переживання, емоційне піднесення, збудження.

Сиренко Т. Н. К вопросу эмоционального настроения в подготовке начинающих певцов

В статье рассматривается процесс формирования эмоционального настроения у начинающих певцов. Выделяется значение эмоций в деятельности вокалиста-исполнителя.

Ключевые слова: эмоции, настроение, переживание, эмоциональный подъем, возбуждение.

Sirenko T. N. To a question emotional mood in the studding of novice singers

The article deals with the formation of emotional mood for novice singers. The importance of emotions are highlighted in the work of singer-performer.

Key words: emotions, mood, experience, emotional growth, excitement.

Стаття надійшла до редакції 16.01.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК 378.011.3:78 – 051

Л. В. Скріпнікова

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ У ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

В сучасних умовах освітня сфера – одна з найважливіших пріоритетів країни, оскільки освітня політика як пріоритетна функція держави спрямовується на розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб та відіграє визначальну роль у модернізаційних і трансформаційних процесах теперішнього світу.

Результативне вирішення завдань підвищення якості підготовки майбутніх учителів музики, якості інфраструктури та навчального середовища поряд з прагненням до гарного керівництва та управління